GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 269. *Duminecă, 30 Noemvre (12 Decemvre).* **1886.**

Brașovŭ, 29 Novembre 1886.

Orĭ încătrău ne-amŭ arunca privirile, nu întêlnimŭ decâtŭ o stare de lucrurĭ confusă și posomorîtă. Și din ce privimŭ mai multŭ ne convingemŭ, că dreptate a avutŭ marele strategŭ germanŭ când a ḍisŭ, că în curênd va trebuì sĕ se hotărască la unŭ felŭ, căcĭ greutățile, ce le impune statelorŭ situațiunea de față suntŭ pentru durată insuportabile.

Crisa ministerială francesă, care a venitŭ pe neașteptate, a făcutŭ sĕ se încordeze din nou relațiunile între Germania și Francia. Fostulŭ șefŭ de cabinetŭ și ministru de esterne francesŭ Freycinet era cunoscutŭ la Berlinŭ ca unŭ amicŭ alŭ păcii și ca unŭ partisanŭ alŭ unei politice conciliante față cu Germania. Freycinet, care se bucură de renumele unui capabilŭ bărbatŭ de statŭ, a doveditŭ nu de multŭ, prin numirea amicului sĕu Herbette ca trimisŭ alŭ Franciei la Berlinŭ, că urmăresce în tótă seriositatea tendința de a se înțelege în modŭ pacinicŭ cu guvernulŭ germanŭ. Retragerea lui Freycinet a deșteptatŭ nouĕ temerĭ în Berlinŭ și póte că în legătură cu aceste temerĭ stă și scirea, ce-o aduseră mai tóte ḍiarele din Bucurescĭ, că principii de Hohenzollern, carĭ s'au întorsŭ la Berlinŭ, s'arŭ fi esprimatŭ, că e cu putință sĕ isbucnéscă câtŭ mai curêndŭ unŭ rĕsboiu cu Francia.

Deocamdată aflămŭ că cu formarea noului cabinetŭ francesŭ a fostŭ însărcinatŭ d-lŭ Goblet, care în fondŭ are aceleașĭ vederĭ politice ca și Freycinet, dér nu se bucură nicĭ de atâtea simpatii în cameră, ca acesta. Suntŭ marĭ neînțelegerile între partidele și grupurile din parlamentulŭ francesŭ și de aceea este puțină speranță de stabilitate în sferele coucducĕtóre ale Republicei. Fiindŭ rugatŭ sĕ între ca ministru de esterne și în noulŭ cabinetŭ, Freycinet sĕ fi declaratŭ că cu nicĭ unŭ chipŭ nu mai voiesce sĕ fiă ministru, ér ministrulŭ de rĕsboiu Boulanger sĕ fi ḍisŭ, că numai sub douĕ condițiunĭ va rĕmâné în postulŭ sĕu, adecă décă i se va primĭ proiectulŭ sĕu de organisare a armatei și décă guvernulŭ va sprijini cererea sa de a i se vota unŭ creditŭ de trei sute de milióne.

Trebue sĕ deștepte marĭ temerĭ de altă parte, mai cu sémă la Viena, scirile ce sosescŭ din Petersburgŭ.

Guvernulŭ rusescŭ e hotărîtŭ, ne spune telegrafulŭ, ca sĕ formeze unŭ corpŭ de voluntarĭ cu destinațiunea pentru Bulgaria, și pentru acestŭ scopŭ se compunŭ deja cadrele alegêndu-se cei mai bravĭ soldațĭ din regimentele de sudŭ rusescĭ. Faptulŭ acesta denotă hotărîrea Rusiei de a merge înainte pe cărarea apucată, lucrândŭ de capulŭ ei și fără conțelegere prealabilă cu celelalte puterĭ semnatare.

Ḍiarulŭ oficialŭ alŭ guvernului rusescŭ vine sĕ constate, că Rusia este decisă a îngriji ca liniștea și ordinea sĕ fiă susținute în Orientŭ. Cu alte cuvinte nesuccesulŭ misiunei lui Kaulbars voiesce sĕ-lŭ corégă d-nulŭ de Giers trimițêndŭ unŭ corpŭ de voluntarĭ pe capulŭ Bulgariei.

Intr'aceea deputațiunea Sobraniei bulgare se află pe cale spre Berlinŭ. La Viena contele Kalnoky a vorbitŭ cu deputații în modŭ fórte amicabilŭ, dér le-a declaratŭ, că nu-i póte primì în modŭ oficialŭ și nu póte discuta cu dênșii cestiunĭ concrete. Causa, că numai ca privațĭ au putută fi primițĭ de ministrulŭ de esterne, este refusulŭ categoricŭ alŭ ambasadorului turcescŭ de a-i întroduce cum se cuvine din parte-i, ca representantŭ alŭ puterei suzerane.

Deputațiunea bulgară voesce sĕ se informeze despre vederile guvernelorŭ europene cu privire la soluțiunea cestiunei bulgare.

Anevoiă ne vine a crede că domnii Grecov, Stoilov și Kalcev se vorŭ întórce mai luminațĭ ca cum au plecatŭ din Sofia. Li se vorŭ face promisiunĭ vage, dér în fondŭ tóte vorŭ rĕmâné cum au fostŭ, nicĭ una din puterĭ nu va sări în ajutorulŭ regenței bulgare.

C'unŭ cuvêntŭ, este totŭ mai învederatŭ, că încurcătura diplomatică de aḍĭ nu se va puté delătura până ce nu vorŭ bubuì tunurile.

Șansele unui rĕsboiu cu Rusia.

In numĕrulŭ sĕu dela 2 Decemvre a. c. „Pester Lloyd“ publică unŭ articulŭ, scrisŭ de unŭ militarŭ, în care se esamineză mai deaprópe șansele unui rĕsboiu eventualŭ cu Rusia. Este de interesŭ, credemŭ, a cunósce părerile autorului acestui articulŭ. După ce arată, că nu voiesce nicĭdecum sĕ facă numai sensațiune, scriindŭ despre rĕsboiu și alarmândŭ lumea, ci crede de lipsă ca de cu vreme sĕ se discute cestiunea însemnată a pericolului, ce-ar amenința eventualŭ monarchia nóstră din partea Rusiei, colaboratorulŭ militarŭ alŭ lui „Pester Lloyd“ continuă astfelŭ:

»Ar însemna a comite o crimă în contra poporului nostru, décă amŭ ascunde, și nu i-amŭ spune în gura mare, că pentru noi nu póte fi unŭ lucru mai seriosŭ și care sĕ ascundă în sine mai mare nenorocire, ca unŭ rĕsboiu cu Rusia. Puterea colosală a acesteia, representată prin unŭ teritoriu colosalŭ pe care nu mai apune sórele, prin cifra absolutŭ mare a poporațiunei sale printr'o armată numerósă, de nou organisată și, precum se ḍice, fórte bine armată, cu o cavaleriă, care este de trei patru orĭ mai mare la numĕrŭ decâtŭ cavaleria tuturorŭ celorlalte armate — acéstă putere colosală condusă de o voință absolută, ce nu e legată de nicĭ o lege, de nicĭ unŭ dreptŭ, de nicĭ o stavilă, ar trebui se apară în ochii spectatorului superficialŭ ca o fatalitate, căreia nu i te poțĭ opune, și de care a fi înghițită este condamnată omenirea. Dér acelașĭ spațiu, care face sĕ apară Rusia atâtŭ de grozavă, este totodată și slăbiciunea ei; căcĭ elŭ risipesce puterile, îngreuiază concentrarea lorŭ, întârḍiă tóte transporturile de trupe ajutătóre, și în fine chiar și prin drumurĭ de ferŭ póte fi paralisatŭ numai până la unŭ punctŭ anumitŭ, care este încă departe de a satisface cerinței minimale ce o face strategia modernă.

Ce-i dreptŭ Rusia a luatŭ o mĕsură în contra acésta, făcêndŭ din Polonia rusescă, Podolia și Volhinia prin așeḍarea de nenumĕrate garnisóne deja în timpŭ de pace o tabĕră formală de rĕsboiu și înaintândŭ trupe în numĕrŭ mare până aprópe de granițele nóstre. Mai alesŭ cavaleria este acolo representată cu 20—30 regimente și baterii călărețe. La prima ochire acésta se pare fórte îngrijitorŭ și ar trebui sĕ crédă omulŭ, că în asemenĭ împrejurărĭ va fi cu neputință, sĕ mobilisămŭ trupele nóstre în Galiția și sĕ esecutămŭ concentrarea strategică. Pericululŭ, ce ne amenință aicĭ, este fără îndoiélă mare și vine mai cu sémă dela cavaleriă, care póte înainta iute și ajungêndŭ la drumurile de ferŭ și la șosele le póte distruge și ne póte causa totŭ felulŭ de stricăciunĭ din cele mai seriόse în multele orașe neîntărite, unde se află stațiunile de recrutare de cătră carĭ se face mobilisarea și unde suntŭ magazinele de augmentare și de munițiune. Trupele de infanteriă inimice vorŭ fi în acéstă privință mai puținŭ periculóse, pentru ca sĕ le putemŭ preveni cu mĕsurile nóstre de apĕrare înainte de a puté veni în ajutorulŭ cavaleriei ce a pornitŭ înainte. Trebue dér sĕ ne așteptămŭ la o *conturbare trecĕtóre a mobilisărei nóstre în Galiția* cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ este cu putință ca, conformŭ vederilorŭ practicate de curêndŭ în Bulgaria în privința dreptului internaționalŭ, sĕ se întêmple o infracțiune a granițelorŭ nóstre încă înainte de declararea de rĕsboiu, care mai pe urmă va puté fi desavuată și regretată, dér nu înlăturată.

»Noi, din parte-ne, nu trebue sĕ fimŭ lăsațĭ nicĭ unŭ momentŭ la îndoiélă, că printr'o disposițiune de alarmŭ practică, ce se va estinde peste întréga țéră mărginașă, și prin alte mijlóce de apĕrare, suntŭ deja astăḍĭ tóte pregătite, spre a întêmpina cu putere asemenĭ eventualitățĭ și a le paralisa. In tóte orașele Galiției suntŭ deja acum garnisóne, și se află acolo batalióne de Landwehr, carĭ potŭ face în prima liniă serviciulŭ apĕrărei, pentru ca mobilisarea armatei de liniă sĕ nu fiă întârḍiată. Afară de acésta avemŭ deja unŭ numĕrŭ însemnatŭ de regimente de cavaleriă în Galiția și multe din ele în cea mai mare apropiare de granița Galiției. Orĭ câtă temeritate amŭ atribui cavaleriei rusescĭ și orĭ câtŭ ar trebui sĕ ne așteptămŭ la unele nenorocirĭ dincóce de graniță, totușĭ călĕreții rușĭ se vorŭ gândi de douĕ orĭ de-a întra așa departe în Galiția, încâtŭ sĕ nu mai ésă teafĕrĭ dintrînsa. Cum am ḍisŭ, nu se póte nimenĭ îndoì, că la noi *totulŭ e pregătitŭ pentru a primí pe nepoftiții óspeți cum nu le va plăcé nicĭ decum*; dér la acésta trebue sĕ conlucre cu trupŭ și sufletŭ tóte autoritățile civile și întrega poporațiune. Acéstă cerere va fi primită de sigurŭ ca însuflețire de țéra ce se află în fața dușmanului ei ereditarŭ. . . .«

Mai departe autorulŭ articulului spune, că nu e nevoiă sĕ mai dovedéscă destoinicia armatei austro-ungare, care décă nu mai multŭ, dér celŭ puținŭ egală cu a Rusiei este. Pe lângă destoinicia și conducere mai jócă rolŭ în rĕsboiu și noroculŭ. — In fine rĕspunḍêndŭ ḍiarului „Nord“, care ḍice, că armatele ce ar voi sĕ pĕtrundă în inima Rusiei nu s'ar mai întórce îndĕrĕtŭ, precum a pățit'o Carolŭ XII și Napoleon I, încheiă.

„Décă amŭ fi silițĭ vrodată sĕ ne rĕsboimŭ cu Rusia și amŭ întra în ea, cum presupune „Nord«, nu neamŭ duce nicĭ la Moscva, nicĭ la Petersburgŭ, *ci ne-amŭ stabili la Vistula și prin acésta i-amŭ paralisa pe Rușĭ, ca sĕ nu ne mai pótă strica nicĭ nouĕ, nicĭ Europei.* Veḍĭ bine atuncĭ amŭ da de perplesitatea, că ce sĕ facemŭ cu Polonii nou câștigațĭ; și așa chiar unŭ rĕsboiu norocosŭ cu Rusia ne aduce încă alte perplesitățĭ. Destulŭ temeiu, ca sĕ ne decidemŭ la rĕsboiu numai printr'o *ultima ratio....*“

Din dieta croată.

In 7 Decemvre s'au începutŭ în dieta croată desbaterile asupra bugetului.

Președintele: Contra propunerei comisiunei bugetare d'a primi dieta bugetulŭ țĕrii pe anulŭ 1887, deputatulŭ *Dr. Derencin* și soții sĕi au îmânatŭ următórea propunere: »Subscrișii aducŭ următórea resoluțiune: dieta amână desbaterea bugetului țĕrii pe 1887, până când responsabilulŭ guvernŭ regescŭ alŭ țĕrii va arăta clarŭ basa pe care stau față cu înțelegerea și interpretarea hotărîrilorŭ principiare și esențiale ale pactului din partea guvernului ungurescŭ etc. precum se vede în renunțiulŭ deputațiunei regnicolare ungurescĭ.«

Deputatulŭ *Beruta* propune sĕ se desbată mai întêiu propunerea lui Derencin și numai după căderea acesteia sĕ încépă desbaterea bugetară.

Presedintele *Hrvat* e în contra propunerei lui Beruta, căcĭ atuncĭ s'ar amâna desbaterea bugetului și ar trebui sĕ se voteze indemnitatea, ceea ce ar însemna primirea indirectă a propunerei lui Derencin și acésta nu o doresce dieta. Reportorulŭ Miskatovicĭ are cuvêntulŭ. (Neliniște în stânga, strigărĭ: Nicĭ măcarŭ sĕ se voteze nu lasă elŭ!)

Raportorulŭ *Miskatovicĭ* începe a vorbi. Președintele *Hrvat* întrerupêndŭ: Vĕ rogŭ, desbaterea generală a începutŭ, d-lŭ raportorŭ are dreptulŭ a vorbi numai ca atare.

Raportorulŭ *Miskatovicĭ* polemiséză contra propunerei lui Derencin. Elŭ nu crede, că partida acestuia se interesézä seriosŭ de ceea ce conține nunțiulŭ séu renunțiulŭ. Altfelŭ stă lucrulŭ cu clubulŭ centrului, care stă pe basa pactului. Acesta binevoiéscă a avea răbdare, până ce dieta e în posițiune a'șĭ da părerea asupra nunțiului séu renunțiului, séu a propune ca dieta sĕ desbată nunțiulŭ. Dieta n'a propusŭ acésta și așa propunerea lui Derencin cade. Décă clubulŭ centrului crede, că prin atitudinea lui folosesce nunțiului se înșélă, căcĭ dieta ungurescă are acelașĭ dreptŭ ca și cea croată, și ar putea lua o hotărîre opusă celei a dietei croate. Sfătuesce sĕ mai aibă răbdare câteva lunĭ, atuncĭ totulŭ se va clarifica, și propune trecerea la ordi-

nea ḑilei. Recomandă proiectulŭ de bugetŭ ca basă a desbaterei speciale.

Deputatulŭ *Derencin* e surprinsŭ de vorbele raportorului, care n'a rĕspunsŭ, décă guvernulŭ are dreptulŭ sĕ nege şi sĕ lase a se nega drepturile ţĕrii. Oratorulŭ n'a făcutŭ propunerea din curiositate, căcĭ elŭ cunósce părerile Banului, ci a făcut'o în interesulŭ ţĕrii, vrea sĕ arate acesteia, că guvernulŭ nu apĕră drepturile ţĕrii, că partida lui îi urméză orbesce, căcĭ ea nu scie unde o duce Banulŭ. Oratorulŭ crede, că guvernulŭ trebue sĕ arate pe ce basă stă, căcĭ şi guvernulŭ ungurescŭ s'a declaratŭ solidarŭ cu renunţiulŭ. (Nu! în drépta). Dr. Derencin cetesce unŭ pasagiu din renunţiu, care pretinde cunoscinţa limbei unguresci pentru funcţionarii instalaţĭ în Croaţia.

Deputatulŭ *Dr. Mazzura*: Aţĭ auḑitŭ?

Deputatulŭ *Gyurcovicĭ*: Cine a subscrisŭ acésta?

Deputatulŭ *Derencin:* Preşedintele deputaţiunei unguresci şi raportorulŭ ei, carĭ credŭ că n'au minţitŭ. (Ilaritate generală.) Oratorulŭ protestéză contra insinuaţiunei lui Miskatovicĭ, că propunerea e uşuratică. (Aplause în stânga.) Oratorulŭ cere, ca guvernulŭ sĕ-şĭ facă datoria şi sĕ apere legea, pactulŭ e o lege; guvernulŭ trebue sĕ-lŭ apere. (Jivio în stânga.) Posiţiunea ce o ia aḑĭ guvernulŭ ungurescŭ n'a avutŭ locŭ mai nainte, căcĭ renunţiulŭ négă esistenţa acestei ţĕrĭ. Renunţiulŭ ar fi trebuitŭ sĕ provóce o declaraţiune a Banului, căcĭ acestuia i se pretinde sĕ esecute însărcinările ce i le dă guvernulŭ ungurescŭ. Banulŭ trebue sĕ se esprime, décă recunósce acésta, căcĭ elŭ are sĕ apere curăţenia legii. Guvernulŭ sĕ declare pe faţă şi cinstitŭ, ce socotesce elŭ despre raportulŭ Croaţiei cu Ungaria. Banulŭ nu s'a esprimatŭ nicĭodată în acéstă privinţă, ci s'a provocatŭ numai la aceea, că l'a pusŭ aci încrederea guvernului comunŭ. E straniu, că raportorulŭ vrea sĕ opréscă pe Banulŭ d'a rĕspunde, ceea ce nu e tréba lui. Consolarea, că dieta va resolva renunţiulŭ, nu o póte admite oratorulŭ, căcĭ elŭ crede că maioritatea se declară solidară cu renunţiulŭ, şi decĭ din acéstă parte n'aştéptă nimicŭ. Nunţiulŭ este cea din urmă linie de retragere. Nu e nicĭdecum periculosŭ a provoca o declaraţiune meritorie. Derencin aştéptă, că şi maioritatea se va întrepune pentru limba ţĕrii. (Jivio!) Décă Ungaria rupe tractările, asta nu e o mare nenorocire.

Deputatulŭ *Kamenar:* Nu, celŭ mai mare norocŭ, ca sĕ scăpămŭ odată de ei!

Derencin continuândŭ ḑice, că guvernulŭ e autonomŭ şi e independentŭ de Budapesta; décă în acéstă privinţă Banulŭ nu vrea sĕ vorbéscă nimicŭ şi sĕ declară solidarŭ cu guvernulŭ ungurescŭ, atuncĭ acésta e regretabilŭ; nicĭ unŭ ministru ungurescŭ nu se va lăsa sĕ fiă tractatŭ de preşedinte că unŭ sclavŭ, cu atâtŭ mai puţinŭ se póte lăsa Banulŭ. Recomandă propunerea sa spre primire.

Banulŭ *Khuen-Hedervary* recomandă bugetulŭ spre primire ca basă a desbaterii speciale. Propunerea lui Derencin şi soţĭ nu se póte primi şi crede că pentru acésta nu mai e nevoiă de motive. Se miră că propunerea a purcesŭ din acea parte a camerei. Maioritatea s'a esprimat deja asupra deputaţiunei regnicolare. (Jivio! în drépta.) Oratorulŭ ḑice că oposiţiunea cere rĕsboiulŭ, ér elŭ şi maioritatea doresců pacea. Impută oposiţiei neconsecinţă. (Nelinişte în stânga.)

Deputatulŭ *Zoricĭ* constată, că guvernulŭ nu duce ţéra pe calea cea drépta. Situaţiunea de acum e o urmare a pretenţiunilorŭ neîndreptăţite din partea Ungariei şi a cedării şi moliciunii guvernului. Oratorulŭ citéză vorbele contelui Sermage în dietă acum 54 de anĭ, că Maghiarii încă atuncĭ erau cunoscuţĭ ca suprimătorii dreptelorŭ cererĭ ale Croaţiei. Procederea Maghiarilorŭ e neleală. (Jivio în stânga).

Cu acésta s'a încheiatŭ şedinţa.

Bugetulŭ de rĕsboiu alŭ Italiei.

Guvernulŭ italianŭ a presentatŭ parlamentului cererĭ noue pentru scopurĭ militare estraordinare. E vorba de 25 milióne francĭ, carĭ au sĕ se împartă egalŭ între ministeriulŭ de rĕsboiu şi între celŭ de marină. Din acéstă sumă se vorŭ cheltui 12·8 milióne în 1886/87 şi 12·2 milióne în 1887/88.

Ministrulŭ de rĕsboiu pretinde 2 milióne pentru cumpărărĭ estra-ordinare de cai, spre a împlea neîntârḑiatŭ lacunele ce suntŭ în regimentele de cavaleriă. Se mai cerŭ 3·3 milióne pentru puscĭ, şi anume parte pentru a continua transformarea puscilorŭ după modelulŭ din 1870, parte pentru procurarea de puscĭ noue, deórece Italia nu póte rĕmâné îndĕrĕtulŭ celorlalte state în privinţa puscilorŭ.

Se mai cerŭ 2 milióne pentru complectarea provisiunilorŭ de mobilisare la infanteriă, la geniu, la trupele alpine şi în fine pentru forturĭ. Pentru construirea de forturĭ de închidere se cere pentru 1886/7 unŭ milionŭ şi unŭ altŭ milionŭ pentru materialŭ de geniu, pentru armarea fortăreţelorŭ şi pentru artileria grea. Stavilarulŭ prin golfulŭ Speţiei va înghiţi încă 1·7 milióne; 1·5 milióne va fi necesarŭ pentru construirea şi sistemisarea edificielorŭ militare.

Ministrulŭ de marină cere pe 1886/7 suma de 6·5 milione, pe 1887/8 suma de 6 milióne, care facŭ parte din suma de 30 milióne ce s'au votatŭ în 1884 pentru scopurĭ estra-ordinare ale marinei. Se vorŭ mai face cererĭ pentru ridicarea puterei marine a Italiei. Cu totulŭ se cerŭ 22 de milióne, 12·8 pentru 1886/7 şi 12·2 pentru 1887/8.

Dela 1881 până la 1886/7 s'au încuviinţatŭ ministerielorŭ de rĕsboiu şi de marină suma estra-ordinară de 328,048,543 francĭ. In acelaşĭ periodŭ de timpŭ cheltuelile ordinarie pentru armată şi flotă de 225.573,730 francĭ în anulŭ 1881 s'au sporitŭ la 278,973,401 francĭ în 1886/7.

SCIRILE ḐILEI.

Lucrările pentru delimitarea hotarelorŭ dintre *Austro-Ungaria* şi *România* vorŭ reîncepe peste câteva ḑile.

—x—

Cetimŭ în „Românulŭ:“ »După cum se scie, negocierile pentru încheierea *convenţiunei comerciale cu Austro-Ungaria* vor reîncepe luna viitóre în Bucurescĭ. O fóiă oficiósă spune, că guvernulŭ nostru va stărui spre a se acorda o protecţiune eficace industriilorŭ esistente în ţéră precum şi celorŭ carĭ s'ar putea înfiinţa de aḑĭ înainte; asemenea punctulŭ culminantŭ la care delegaţii noştri ţintescŭ este asigurarea esportului produselorŭ nóstre agricole şi ale vitelorŭ. Fără îndeplinirea acestorŭ condiţiunĭ guvernulŭ este hotărîtŭ a nu încheia nicĭ o convenţiune.

—x—

O *comisiune* de trei oficerĭ a inspectatŭ erĭ *gimnasiulŭ românŭ* de aci, ca sĕ véḑă décă e potrivitŭ pentru spitalŭ.

—x—

Profesorulŭ *Dr. Schräer* din Friburg a ţinutŭ în 2 Decemvre o conferinţă în Karlsruhe despre cultura germană şi mândria naţională streină. Intre altele ḑise că Germanii sĕ înveţe dela Englezĭ a câştiga adevĕrata mândriă naţională. mai alesŭ faţă cu Ungurii şi Cehii, carĭ caută sĕ păgubéscă şi sĕ nimicéscă fiinţa şi nisuinţa germană. — Dér cea română, dér cea sĕrbéscă dér cea slovacă etc?

—x—

Reuniunea filială de maghiarisare din *Mediaşŭ* are de gândŭ sĕ înfiinţeze acolo unŭ asilŭ de copii şi o bibliotecă poporală. — Românii sĕ bage de sémă, sĕ nu cadă în cursă.

—x—

Unŭ cerculară alŭ firmei comerciale *Ioanŭ Manole şi fiu* din *Braşovŭ* face cunoscutŭ, că de aci înainte comerciulŭ ei de producte şi comisione se va purta numai sub firma *Diamandi I. Manole,* fiindŭ desfăcută tovărăşia.

—x—

Foile unguresci vreau sĕ ne presinte ca românŭ pe unŭ gendarmŭ din Iobbagyfalva, *Alexandru Moldovan*, care şĭ-a maghiarisatŭ numele în *»Hunyady«*. — Putemŭ spune cu siguranţă, că nu e românŭ, ci séu armeanŭ séu jidanŭ, căcĭ Românulŭ neaoşŭ nu'şĭ batjocuresce numele familiei. Românii, carĭ au nume maghiare le au din timpulŭ iobăgiei, impuse lorŭ cu forţa.

—x—

Pertractarea finală a *Buciumenilorŭ* inculpaţĭ pentru furtulŭ de aurŭ dela *Vulcoiu* se va începe, înaintea tribunalului din *Alba-Iulia*, în 14 Decemvre n. Pertractarea va dura mai multe ḑile din causa marelui numĕrŭ a acusaţilorŭ.

—x—

Principele Fardinandŭ de Hohenzollern va obţiné dela ministrulŭ român de rĕsboiu un concediu de doi anĭ de ḑile, ca sĕ urmeze scóla de rĕsboiu din Germania, după care se va întórce sĕ se stabiléscă în România. Amêndoi principii au plecatŭ deja în Germania.

—x—

Guvernulŭ francesŭ a permisŭ tinerilorŭ oficerĭ românĭ sĕ frecventeze scóla de statŭ majorŭ din Francia.

—x—

„Telegrafului se comunică din Rusciucŭ, că suntŭ chemaţĭ a trage la sorţĭ în Bulgaria peste 12,869 Bulgarĭ, 117 Evrei şi 3,077 Mahometanĭ, în totalŭ 16,863 recruţĭ.

—x—

Unŭ *oficerŭ muntenegrénŭ desertorŭ*, cu numele *Ivanovicĭ*, a fostŭ espulsatŭ de pe teritoriulŭ României.

—x—

La primăvéră se va ţinea în *Pesta* unŭ congresŭ alŭ tuturorŭ reuniunilorŭ de maghiarisare. — Atuncĭ sĕ veḑĭ banchete!

—x—

Ḑiarele din România înregistréză sgomotulŭ, ce s'a rĕspânditŭ, că *în mai multe localităţĭ ale Bulgariei* a isbucnitŭ *colera.*

La 1 Decemvre n. s'a făcutŭ o esecuţiune pentru dare la unŭ locuitorŭ din Mojsenĭ în Maramurĕşŭ. Bărbatulŭ şi femeia se opuseră şi gendarmii carĭ asistau la esecutare voiră sĕ-i ducă de acolo legaţĭ. Acésta a amărîtŭ atâtŭ de multŭ pe casnica păreche, încâtŭ femeia smulse puşca din mâna unui gendarmŭ şi împuşcândŭ, trânti pe unŭ altŭ gendarmŭ mortŭ la pĕmêntŭ. Autoritatea fù încunoscinţată despre acésta.

—x—

Teatru — La representaţia ultimă de Joi séra, *„Othello“* de Shakespeare, a fostŭ şi mai indesuită de publicŭ sala teatrului. Succesulŭ datoritŭ d-lui *Morisson* (cu Othello) a fostŭ strălucitŭ. Aḑĭ se dă »Kean“ de Dumas, ér mâne Duminecă se va da *»Narciss“* cu d. Morisson în rolurile de căpetenie. Vomŭ vorbi despre resultatulŭ acestorŭ representaţii mai pe largŭ în numĕrulŭ viitorŭ.

De pe valea Agrişiului, Decemvre 1886.

Stim. d-le Redactorŭ! In nr. 221 alŭ »Gaz. Trans«. din anulŭ acesta am cetitŭ o corespondenţă de sub bĕtrânulŭ Meseşŭ alŭ Ardélului, prin care se coustată slăbiciunea şi rîvna prea mare de câştigŭ a unorŭ indiviḑĭ de ai noştri ca isvorŭ şi motivŭ păgubitorŭ pentru naţiune în genere, ér în specie pentru causa instrucţiunei poporului nostru.

Am cetitŭ cu seriósă atenţiune acéstă corespondenţă şi pe câtŭ de durerósă este descoperirea ce se face prin ea, pe atâtŭ de adevĕrată o aflasemŭ în totŭ cuprinsulŭ sĕu. Cunoscêndŭ împrejurările şi sciindŭ prea bine cum stau trebile şi ocârmuirile din aceste părţĭ trebue sĕ fiu de acordŭ cu corespondentulŭ respectivŭ şi dimpreună cu elŭ sĕ constatŭ, că unulŭ din cele mai de căpetenie motive alŭ deschiderei şi înfiinţărei şcólei cu limba de propunere maghiară în comuna Buciumĭ a fostŭ fără'ndoială negligința şi nepăsarea periculósă a unorŭ pretinşĭ ocrotitorĭ şi capĭ ai poporului nostru din aceste părţĭ.

In comuna Buciumĭ nu era lipsă de acéstă şcólă maghiară, pentru că acolo se află şcólă confesiunală română gr. cat. cu doi învĕţătorĭ, carĭ îşĭ implinescŭ datorinţele lorŭ precum se cuvine. Document despre acésta este împrejurarea. că deşi şcóla amintită maghiară este deja înalŭ doilea anŭ dela deschiderea sa, totuşĭ în anulŭ trecutŭ şcóla românéscă a fostŭ cercetată de patru copii de Evreu, ér în anulŭ acesta de şépte şi încă fiii celorŭ mai de întâiu Evrei, carĭ bucuroşĭ plătescŭ învĕţătorilorŭ românĭ, vĕḑêndŭ progresulŭ îmbucurătorŭ ce-lŭ facŭ aceştia, şi nu se îndémnă nicĭdecum a-şĭ trimite fiii la şcóla ungurécă, unde cea mai mare greutate se pune pe aceea, ca sĕ cânte cântece naţionale unguresci.

Ce lipsă au avutŭ Ungurii sĕ înfiinţeze în Buciumĭ şcólă ungurécă, când din 170—200 scolarĭ românĭ câţĭ suntŭ obligaţĭ la şcóla de obiceiu în fiăcare anŭ, abia o singură fetiţă se află înscrisă la acea şcólă, fiindŭ tatălŭ acesteia ameţitŭ de o anumită inriurinţă ungurécă?!

Durere însĕ, că deşi fruntaşii Buciumanĭ îşĭ sciu conduce poporulŭ lorŭ românescŭ aşa, câtŭ acesta îşĭ păzesce şcóla sa cu o iubire încă mai înfocată ca până acum şi nicĭ sĕ audă nu vré de şcóla ungurécă, de care n'are lipsă.

Cu tóte acestea însĕ şcóla ungurécă este împoporată cu copii de Românŭ din comunele vecine, cum de esemplu din Restolţulŭ mare, Restolţulŭ deşertŭ şi Agrişiu. Copiii românĭ din aceste comune cercetéză şcóla ungurécă, unde în totŭ pătrarulŭ de óră baremĭ odată cântă „Ald meg Isten a maghart!“ Şi décă cineva întrébă, pentru ce îşĭ trimitŭ aceştĭ părinţĭ copii lorŭ la şcóla ungurécă, pe care nu o cercetéză decâtŭ numai câţiva Israeliţĭ şi puţinĭ Ungurĭ, — scitĭ ce-ţĭ rĕspundŭ ei?

Unii ḑicŭ, că la noi e popa dascălŭ şi că acesta nu învĕţă nimicŭ pe copii şi nu stă de şcólă, alţii însĕ îţĭ rĕspundŭ, că alŭ nostru dascălŭ n'are grija copiilorŭ, îşĭ află alte ocupaţiunĭ, 'i lipsesce póte şi sciinţa, dér şi bună-voinţa ca sĕ înveţe pe copii, ér noi amŭ dori ca copiii noştri sĕ înainteze, sĕ înveţe ce-lŭ puţinŭ a scrie şi a ceti, căcĭ pentru aceea ne trudimŭ.

Étă déră, că fórte dreptŭ a grăitŭ corespondentulŭ de mai susŭ, când a ḑisŭ, că aceştĭ ómenĭ de multŭ doreau sĕ aibă şcólă pentru copii lorŭ şi că lipsescŭ învĕţătorii bunĭ mai în tóte comunele din jurulŭ acesta, afară de Buciumĭ şi Bogdana, ér lipsa acésta, precum fórte corectŭ a arĕtatŭ, a servitŭ de motivŭ înfiinţărei şcólei unguresci din Buciumĭ.

Sub atarĭ împrejurărĭ mai bine ar fi, ca acei preoţĭ şi învĕţătorĭ, carĭ au luatŭ asupra lorŭ chiămarea sântă de a lucra pentru ocrotirea, înaintarea şi luminarea poporului şi nu vréu, orĭ nu suntŭ în stare a-şĭ împlini datorinţa lo·ŭ, sĕ şĭ elibere sufletulŭ de acéstă grea responsabilitate înaintea omenimei şi a lui Dumneḑeu şi, retrăgêndu-se din postulŭ lorŭ, sĕ lase altora acéstă sarcină, carĭ cu braţele deschise suntŭ gata a-o primi şi cărora nu le lipsesce nicĭ capacitatea şi nicĭ bună-voinţa de a lucra cu zelŭ pentru mântuinţa şi luminarea poporului

N'au dreptŭ cei ce dicŭ, că nu-șĭ potŭ afla învĕțătorĭ bunĭ; se poftesce numai ca sĕ-șĭ cérá, sĕ-șĭ caute și ce li-se cuvine sĕ nu li-se substragă și atuncĭ de sigurŭ învĕțătorĭ bunĭ îșĭ vorŭ afla. Décă însĕ aceștia vorŭ fi tractațĭ ca nisce servitorĭ și li se va substrage mereu din plată până când vorŭ fi silițĭ sĕ ia lumea'n capŭ, atuncĭ nu e mirare, că nu-șĭ potŭ căpĕta învĕțătorĭ bunĭ.

Veteranulŭ.

Restolțiulŭ mare, 20 Noemvre 1886.

Domnule Redactorŭ! Tăcerea de multe orĭ se esplică a fi bună, însĕ nu-țĭ poțĭ sufoca graiulŭ cu ea, când te simțĭ lovitŭ, căcĭ „qui tacet, consentire videtur«. Unŭ anonimŭ de sub Meseșiulŭ Ardealului în Nr. 221 alŭ prețuitului d-vóstre diarŭ dice, că pentru unele sate din protopop. Almașului mare pentru aceea nu se capĕtă învĕțătorĭ, fiindŭ că preoții »nemulțumindu-se cu cele ce le-a datŭ Dumnedeu" se înțelegŭ cu »protopopulŭ, curatorele și inspectorulŭ școlei locale' și împărțindŭ salariulŭ între sine „rĕmânŭ de pre unŭ anŭ pre altulŭ ei ca învĕțătorĭ interimalĭ".

Ca unulŭ ce iubescŭ adevĕrulŭ și urĕscŭ din sufletŭ neadevĕrulŭ, după ce cele aci dise se demonstră cu provocarea la cele întêmplate în Restolțiulŭ înfățișatŭ ca esemplu, pentru mine îi reflectezŭ: cum că deși trebue sĕ recunoscŭ aceea, că devenindŭ stațiunea acésta în vacanță nu am publicatŭ concursŭ, ci am ocupatŭ în 2 anĭ eu postulŭ de învĕțătorŭ, și deși în acestŭ modŭ s'a făcutŭ abatere dela procedura pretinsă de lege și referitóre la casurĭ de vacanță, dér totuși nu potŭ recunósce și aceea, că prin acésta așĭ fi avutŭ în vedere sĕ înscenezŭ pĕcătosulŭ scopŭ ce mi se impută. Și étă pentru ce nu: Eu introdusŭ fiindŭ ca preotŭ în Rĕstolțiu deși nu era casă parochială, a trebuitŭ sĕ observŭ strictŭ regula: „unde suntŭ oile, trebue sĕ fiă și păstorulŭ«. Insĕ în satŭ nicĭ case de inchiriatŭ încă nu se capĕtă, ér rădicarea unei case par. repede încă era cu neputință a se efectui. Decĭ poporulŭ, care a sciutŭ mai bine decâtŭ anonimulŭ, că unŭ preotŭ nu póte trăi în cortŭ ca și pre la noi bruneții Indiei, s'a plânsŭ cătră Prea Ven. Cons. Metr. din Blașiu că n'are unde a mĕ încuartira decâtŭ în școlă, și s'a rugatŭ ca acésta sĕ nu se dea la concursŭ, până ce ar rădica casa par. ci pentru lipsa de cuartirŭ sĕ mĕ aplice pe mine și de învĕțătorŭ, ceea ce s'a și întêmplatŭ. Neputêndu-se însĕ găta plănuita casă par. în unŭ anŭ, am mai subșternutŭ o rugare la ofic. prot. spre înaintare la Prea Ven. Cons. metr. și conformŭ rĕspunsului primitŭ dela of. prot. érăși mi s'a concesŭ și pre alŭ doilea anŭ școlasticŭ ocuparea postului de învĕțătorŭ.

Astfelŭ stând dér lucrulŭ resultă de sine, că cu acestŭ privilegiu deși odiosŭ, dér obținutŭ pe cale atâtŭ de netedă și competentă, nu am violatŭ ilegalmente dreptulŭ nimĕnui. Apoi și altcum în timpŭ de doi anĭ am pututŭ și am și desfășuratŭ și pre acestŭ terenŭ sublimŭ prin activitatea mea atâta resultatŭ, câtŭ numai se póte ajunge pre lângă unŭ zelŭ, ce de tóte laturile numai nepăsare întêmpină.

Decĭ din cele aci espuse se vede, că după ce numai cu scirea și voința espresă a celorŭ competențĭ am pututŭ ocupa și postulŭ de învĕțătorŭ și încă numai din împrejurărĭ bine precumpĕnite, asertiunea anonimului nu e basată pre cunoscința mai de aprópe a lucrului.

Anonimulŭ mai dice că: »în anulŭ trecutŭ s'a publicatŭ concursŭ în urma căruia s'au și aflatŭ (doi) concurențĭ. N'a pututŭ însĕ nicĭ unulŭ dobêndi postulŭ de învĕțătorŭ, căcĭ am sciutŭ căuta nodŭ în papură.« Lucrulŭ în adevĕrŭ probéză contrariulŭ. Și étă pentru ce: E lucru notoriu, că poporulŭ nostru cărturarĭ carĭ tacŭ în biserică îi suntŭ displăcuțĭ, precând din contră pre cântăreții dextri și încă și cu o purtare solidă îi stiméză și iubesce. Decĭ nicĭ că-șĭ póte dér unŭ învĕțătorŭ mai ușorŭ căștiga decâtŭ pre acéstă cale simpatia și iubirea lui. Unŭ concurentŭ n'a pututŭ ceti apostolulŭ și nicĭ rosti credeulŭ. Vĕdêndu-șĭ dér elŭ blamulŭ sĕu, fără de a fi îndrumatŭ șĭ-a cerutŭ documentele ce le avea și dispărŭ din satŭ încă înainte de a se efectuí alegerea. Ér ce privesce pe celălaltŭ concurentŭ. nealegerea lui provenĭ de acolo, că fiindŭ poporulŭ de mai nainte sătulŭ de învĕțătorŭ incorectŭ, deși eu l'am sprijinitŭ destulŭ, totuși nu voi a-lŭ primí fără a se informa bine despre elŭ, și așa senatulŭ scolasticŭ, ținêndŭ alegerea suspensă, șĭ-a alesŭ doi membri din sînulŭ sĕu pre carĭ i-a trimisŭ în comuna unde funcționá elŭ mai înainte ca învĕțătorŭ și după ce aceștia furĕ informațĭ prin ómenĭ competențĭ despre dênsulŭ s'au reîntorsŭ pre la Of. Prot. alŭ nostru și depunêndu-i aci documentele în numele poporului și alŭ senat. scol. declarară, cumcă una cu capulŭ nu-lŭ vorŭ alege și primí, și s'au rugatŭ sĕ li-se notifice acestŭ lucru și cu Prea Ven. Cons. Metrop. din Blașiu.

Decĭ de aci încă urméză dér, că nu eu, ci poporulŭ a aflatŭ cause în detrimentulŭ acestorŭ concurențĭ Și bine a și făcutŭ. căcĭ sĕ judecămŭ numai bine, décă unŭ învĕțătorŭ nu scie rugăciunile, óre nu se compromitéză nepăsarea și impietatea sa cătră religiunea ce dice că o profeséză? Poporulŭ cu rugăciunile sale îșĭ imploră de susŭ ușurarea sórtei sale vitrege, apoi, décă elŭ urĕsce trădarea și renegarea, e lucru adeveritŭ că desprețuesce și pre cei nepăsătorĭ și impii cătră religiunea sa. Pre scurtŭ dișŭ, poporulŭ vre docente cum se cade de cualificatŭ.

Astfelŭ stândŭ dér acestŭ lucru, binevoi Prea Vener. Cons. Metr. din Blașiu a ne trimite unŭ învĕțătorŭ. Acesta însĕ dândŭ față în Buciumĭ cu inspectorulŭ reg. și aruncându i acesta: Dér d-ta încă eștĭ docente cualificatŭ și totuși nu scĭ limba maghiară? de aci șĭ-a esplicatŭ că-lŭ vorŭ persecuta și pre elŭ de va mai rĕmâne pre aicĭ și așa încă nesilitŭ șĭ-a datŭ abdicerea sa. Étă dér că nu pentru că i-așĭ fi fostŭ dușmanŭ părăsĭ postulŭ sĕu de aicĭ acestŭ învĕțătorŭ, căcĭ décă i-așĭ fi fostŭ dușmanŭ, de bună sémă că nu i-așĭ fi datŭ cu tóte ocasiunile ospitalitate în casa și la mésa mea.

Dupăce însĕ prin abdicerea acestui învĕțătorŭ acum érășĭ devenì în vacanță postulŭ de învĕțătorŭ, deslușescŭ și aci, că causa pentru care nu s'a pututŭ publica concursŭ a fostŭ aceea, că abdicerea o am primitŭ atâtŭ de târdiu, încâtŭ nu se putea până la inceperea prelecțiunilorŭ cu concursŭ împlea stațiunea, ceea ce prevĕdêndŭ senat. scol. și poporulŭ s'a opusŭ publicărei de concursŭ, precum apriatŭ se probéză acestŭ lucru prin protocolulŭ investigaționalŭ luatŭ în 29 Oct. a. c., care e și substernutŭ la Ven. superioritate.

Și acum îmĭ mai rĕmâne sĕ amintescŭ aci, că după ce atuncĭ, când silitŭ de împregiurărĭ, cu scirea și voința superiorilorŭ mei am funcționatŭ ca învĕțătorŭ, și după ce ca atare din salariulŭ meu pre séma Bisericei am oferitŭ 100 fl., ér pe séma scolei 80 fl., precum acésta apriatŭ se póte vedea și din rațiunile Bisericei, de aci dér încă în modŭ eclatantŭ se rĕsfrânge atâtŭ „lăcomia de avere" mie atribuită *față de Restolțiu* câtŭ și asertiunea: ‚afară de 3—4 (adecă comune din Prot. Alm mare), celelalte tóte suntŭ unŭ obiectŭ de speculă pentru cei chiămațĭ sĕ ne ocrotéscă.« Dreptŭ aceea după ce cu acestea suntŭ acusatŭ eu de speculatorŭ, voiu da prilegiu anonimului sĕ fiă silitŭ a proba cu casurĭ, martorĭ și alte instrumente în locŭ competentŭ acestŭ lucru atâtŭ de injuriosŭ pentru mine.

Și în urmă mai declarŭ, cumcă eu nu am cunoscință, ca sĕ fi mersŭ de aicĭ „câțĭva" elevĭ la scóla confesională din Buciumĭ, ci numai despre doi, dér și aceștia nu pentru că nu era cine sĕ'i învețe aicĭ, ci pentru că erau mai de aprópe înrudițĭ cu învĕțătorulŭ de acolo și așa fiindŭ sĕrmanĭ părinții lorŭ au voitŭ sĕ cruțe spesele ce ar fi trebuit sĕ le rĕspundă la susținerea scólei de aicĭ.

Decĭ chiarificându-se dér prin reflesiunile aci premise, cumcă asertiunile anonimului din cestiune față cu implerea postului de învĕțătorŭ din Reștolțiu și față cu cei chiămațĭ primo-loco a conduce aicĭ acéstă afacere, suntŭ false.

Dixi et salvavi animam meam!

Ioanŭ Simocŭ
preotulŭ Restolțiului mare.

Petrihaza, 18 Noemvre 1886.

Conferință preoțéscă- — In 31 Octomvre a. c. a avutŭ locŭ conferința preoțéscă de tómnă din tractulŭ protopopescŭ alŭ Sâmărghitei în comuna Petrihaza, presidată prin d-lŭ Alesandru Bene, protopopulŭ tractului. La acéstă conferință au luatŭ parte toțĭ preoții tractualĭ cu escepțiune a unuia singurŭ. Causa absentărei se presupune a fi critica făcută la operatulŭ respectivului la conferința din Sâmărghita.

După celebrarea sf. liturghii, d-lŭ protopopŭ tractualŭ a deschisŭ conferința prin o vorbire pĕtrundĕtóre, în care arată pe lângă scopulŭ conferințelorŭ preoțescĭ și unele resultate nu neînsemnate ale acestora.

Apoi ar fi urmatŭ cetirea protocolului luatŭ în conferința de primăvéră ținută în Sâmărghita, ceea ce însĕ nu s'a pututŭ efectui, deórece acelŭ protocolŭ n'a fostŭ trimisŭ încă spre aprobare din partea d lui protopopŭ, și acésta din causa agendelorŭ celorŭ multe. S'au cetitŭ cu acéstă ocasiune două disertațiunĭ de cuprinsŭ moralŭ, ambele lucrate bine.—Intregŭ decursulŭ conferinței a fostŭ liniscitŭ, prin ce membrii ei au arătatŭ că suntŭ conscii de chiămarea lorŭ. Două propunerĭ fórte bune și demne ca sĕ fiă aduse la cunoscința publică s'au făcutŭ totŭ cu acéstă ocasiune, anume:

Presidiulŭ a propusŭ ca preoții tractualĭ sĕ se nisuéscă din tóte puterile a înființa în fiă-care parochiă magazinŭ de bucate, din carĭ după o administrare înțeléptă sĕ pótă a-șĭ căpĕta fiă-care preotŭ lecticalulŭ, și acésta din acea causă, deórece scóterea lecticalului dă fórte multŭ lucru și chiar neplăcerĭ.

A doua propunere este: ca fiă-care preotŭ sĕ fiă deobligatŭ a face, respective a descrie »Istoria parochiei sale'.—Ambele aceste propunerĭ fiindŭ salutarĭ au fostŭ primite cu plăcere.

In urmă presidiulŭ după finirea agendelorŭ, mulțămindŭ membrilorŭ pentru interesulŭ ce au arătatŭ în decursulŭ conferinței și îndemnându'i la activitate, dechiară ședința de inchisă.

După acestea a urmatŭ prândulŭ în decursulŭ căruia s'au ținutŭ mai multe toaste de diversŭ cuprinsŭ.

Loculŭ ținerei conferinței de primăvéră s'a decisŭ comuna Batinŭ.

C.

Dare de sémă*)

pentru oferte în favórea fondului scólei române celei nouĕ din orașulŭ Deșiu, capitala municipiului *Solnocŭ-Dobéca:*

I. D. Ioanŭ Velle, protopopŭ 2 fl.; Dr. Teodorŭ Mihali, advocatŭ 2 fl.: Vasile Hoszu, jude reg., George Gradoviciu, advocatŭ și Alexandru Cheresteșiu, candidatŭ de advocatŭ, cu toții din Deșiu, câte 1 fl. Suma 7 fl.

II. Florianŭ Coceanŭ, advocatŭ 5 fl., Demetriu Suciu, advocatŭ, Cehulŭ Silvaniei, 3 fl. suma 8 fl.

Ioanŭ Popŭ, posesorŭ în Domninŭ 5 fl. Suma 18 fl. prin d. Coceanŭ.

III. Dr. Ioanŭ Nechita, advocatŭ 2. Czibenszky Endre, advocatŭ, 20 cr., Șandru Dragomirŭ, advocatŭ 1 fl., Dr. Ioanŭ Maniu, jude 50 cr., Gavrilŭ Triff, prof. 30 cr. suma 4 fl.

IV. G. M. din Sibiiu 1 fl., prin d. Remus Roșca colectatŭ.

V. Ioanŭ Hațieganu, Derja, protopopŭ 1 fl., 10 cr., Ioanŭ Petranŭ, Fizeșiu, preotŭ gr. cat. 25 cr., Ioanŭ Popŭ, Chechișiu, preotŭ gr. cat. 10 cr., Ioanŭ Popŭ, Lupóia, preotŭ gr. cat. 10 cr., Vasiliu Popŭ, Gălgâu, preotŭ gr. cat. 10 cr., Vasiliu Popŭ, Pop-Telek 20 cr., Danilă Costea, Horoatŭ-Chendrea 15 cr, Stefanŭ Berceanu, Ogruțiu 20 cr., Alexiu H. Costea, Tihău, preotŭ gr. cat. 30 cr., Petru Vlaicu, Chechișiu, docente 10 cr., Ioanŭ Nossa, Trestea, preotŭ gr. cat. 40 cr., Ioanŭ Andreiu, Pusta Sant-Mihaiu, preotŭ 20 cr., Vasiliu Colceriu, Vaidahaza, preotŭ gr. cat. 40 cr., Vasiliu Popŭ, Cristolțiel, preotŭ gr. cat. 30 cr., Danilă Varga, Chendrea, docente 10 cr. Suma 4 fl. prin d. colectante Ioanŭ Hațieganu.

VI. Dela teologii din Budapesta prin d. colectante Ioanŭ Rebreanu dela d. Feliceanu Branu 40 cr, Basiliu Lessiu 30 cr., Ioanŭ Rebreanu 50 cr., Ambrosiu Chețianu 30 cr., Ioanŭ Kőváry 30 cr., Em Ordeanu 30 cr., Gabrielŭ Precupŭ 30 cr., Corn. Gușiailă 30 cr., I. Fabianŭ 30 cr, Augustinŭ Paulŭ 40 cr., Iacobŭ Popŭ 50 cr., Antoniu Cighi 40 cr., Mărgineanu 30 cr. Suma 4 fl. 60 cr. Suma totală 3] fl. 60 cr. v. a.

Din venitulŭ balului ținutŭ în 14 Noemvre a. c. 32 fl. 40 cr. Intregŭ fondulŭ constă până acuma din 66 fl. v. a. pentru care se aduce mulțămită publică tuturorŭ contribuitorilorŭ.

Deșiu, la 2 Decemvre 1886 n.

Senatulŭ scólei primare:
P. Mureșianu Șîreganulŭ,
senatorŭ scolarŭ.

*) Cum sĕ se publice apelulŭ, trimisŭ la 2 Decemvre, când balulŭ a fostŭ la 14 Noemvre? — Red.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARISŬ, 10 Decemvre. — Cabinetulŭ Goblet e în formare. Noua listă de ministrii se publică Sâmbătă. Atâtŭ Duclerc câtŭ și Courcel au refusatŭ a primi portofoliulŭ de esterne.

ODESSA, 10 Decemvre. — Din trupele rusescĭ se alegŭ cei mai vitejĭ soldațĭ, carĭ suntŭ destinațĭ a forma cadrele corpului de voluntarĭ ce se înființéză. Bulgarii fugarĭ au sĕ fiă primițĭ cu preferință ca grade.

PETERSBURGŬ, 10 Decemvre. — Fóia oficială istorisesce resultatele misiunei lui Kaulbars în Bulgaria și ajunge la conclusiunea, că Rusia trebue sĕ îngrijéscă pentru apĕrarea liniștei și ordinei în Orientŭ.

DIVERSE.

Darŭ practicŭ de nuntă. — Din Anglia, țéra inovațiunilorŭ practice, vine o ideă, care merită a fi imitată. Unchii, verii și alte rude demne ale tinerei părechĭ nu'i mai dăruescŭ acestia de nuntă lucrurĭ nefolositóre, care înghitŭ mulțĭ banĭ. Sciindŭ bine, că în nouĕle căsnicii jócă mare rolŭ chiria casei, se punŭ în înțelegere cu mama miresei; acésta alege o locuință potrivită, pentru care rudele, după cum suntŭ de darnice, plătescŭ înainte chiria pe doi, cincĭ séu dece anĭ. Cu voiă bună se mută tînĕra păreche în cuibŭ, în care spre bucuria ei, în locŭ de obicĭnuitele 12—15 tacâmurĭ, serviciu de cafea și mescióra pentru rechisite de fumatŭ, găsesce cele mai drăgălașe chitanțe de chiriă ale proprietarului casei.

***

Descânteculŭ pentru revenirea laptelui la vacĭ. — Baba vrăjitóre ia unŭ ștrengulețŭ (fringhiă) și alérgă vaca prin curte de trei orĭ, după aceea o bagă în grajdŭ, dândŭ încetinelŭ cu ștréngulŭ peste spinarea vacii, dice: Nea văcuță nea, nu te strigŭ pe tine, ci strigŭ laptele tĕu celŭ untosŭ și smântâna ta cea grasă, ce ți-a rĕmasŭ prin ulița satului trecêndŭ, prin érbă pĕscêndŭ, din isvorŭ apă bêndŭ. Laptele tĕu celŭ smântânosŭ sĕ-lŭ aducĭ dela munte în josŭ, țîțele sĕ-țĭ buciunéscă, în șuștarŭ (vasulŭ în care se mulge) sĕ durgăéscă. — *N. J.*

Descânteculŭ pentru bube. — La acestŭ descântecŭ întrebuințéză baba vrăjitóre gândăcei, oțĕtŭ de vinŭ și aluatŭ acru; punêndu-le acestea tóte pe bubă, începe: Bubă-i înturburată, bubă înveninată, nu învenina, nu înturbura, nu strica óse sănĕtóse; sĕ eșĭ din trupŭ, din vinele trupului, din fața obrazului, că de nu ei eși până de séră, cu cuțitulŭ te-oiu tăia, în mare te-oiu arunca, acolo sĕ-țĭ facĭ locŭ, acolo sĕ-țĭ facĭ jocŭ, acolo ți-e casa, acolo ți-e masa, acolo sĕ piei, acolo sĕ rĕspiei, ca roua de sóre, ca spuma de mare, X. sĕ rĕmână vârtosŭ luminosŭ. — N. J.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureșianu**.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Decemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	104.30
Rentă de hârtiă 5%	94 60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	119 —
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.70
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.80
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	105.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	126.60
Renta de hărtiă austriacă	83.65
Renta de arg. austr.	84 45
Renta de aurŭ austr.	114 35
Losurile din 1860	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare	885 —
Act. băncei de creditŭ ung.	307.60
Act. băncei de creditŭ austr.	300.80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	9.97
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 27 Noemvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$91\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	94—	$94\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	$85\frac{3}{4}$	$86\frac{1}{2}$
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	35—
Credit fonc. rural (7%)	$103\frac{1}{2}$	104—
» „ „ (5%)	$87\frac{1}{4}$	88—
» » urban (7%)	$101\frac{3}{4}$	$102\frac{1}{4}$
» » » (6%)	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{4}$
» » » (5%)	$84\frac{1}{4}$	85—
Banca națională a României 500 Lei	1020	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	266	268
« » » Națională	206	208
Aurŭ contra bilete de bancă	17.—	17.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.02—	2.03

Cursulu pieței Brașovŭ

din 11 Decemvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9.97
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.27	»	10.30
Galbenĭ	»	5.91	»	5.93
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Umedeala, frigulŭ, nu supĕră!

Numai fl. 1.85.

Pentru Domnĭ: **Pentru Dómne:**

Impermeabile, călduróse, durabile și în adevĕrŭ admirabilŭ de eftine suntŭ din nou inventatele și renumitele

JACHETE
(Bürger-Jacken)

țĕsute desŭ și carĭ se potrivescŭ fórte frumosŭ pentru Domnĭ, Dómne, băețĭ și fete.

Tóte cu prețulŭ egalŭ de numai fl. 1.85 bucata.

Aceste Jachete renumite suntŭ pentru orĭ-cine celŭ mai indispensabilŭ și necesarŭ vestmêntŭ, și se află în colorile: surŭ, cafeniu, drapŭ, bordeaux, civitŭ și negru. Cine posede o asemenea Jachetă este celŭ mai bine apĕratŭ contra frigului, căcĭ fiindŭ elastice. se lipescŭ de orĭ-ce formă a corpului, mențin o căldură egală a corpului și suntŭ de valóre de neprețuitŭ pentru fie-care omŭ. — Afară de cele menționate cu fl. 1.85 se mai află pentru dame încă două soiurĭ:

Din lână Zephir fină numai fl. 2.85. — **Lână Zephir blănite numai fl. 4.**

Ca mĕsură este suficientŭ a arĕta décă statura e mare, mijlocià séu mică.

Se trimitŭ Veritabile contra rambursă numai de 4—12

Julius Fekete, Versendungshaus in Wien
V., Hundsthurmerstrasse 18/59.

Pe de geaba!

Cele mai frumóse șalurĭ pentru dame!

Din causa relelorŭ afacerĭ și esportului slabŭ mĕ vĕdŭ silitŭ a desface totalŭ întregulŭ meu depositŭ de 3000 duzine șalurĭ din cele mai frumóse cu orĭ ce prețŭ, și le dau cu unŭ prețŭ așa de ieftinŭ, încâtŭ de abia se plătesce valórea lânei brute, ér nicĭ decum prețulŭ fabricațiunei și alŭ fason. modernŭ.

Dau prin urmare pe câtŭ timpŭ ajunge provisiunea:

1 Cârpă (maramă) pentru capŭ frumósă și modernă cu 80 cr., 1 Șalŭ mare de dame fórte elegantŭ și finŭ fl. 1.50, și fl. 2.50 din lână veritabilă de Berlinŭ, în cele mai pompóse colorĭ și cele mai frumóse ape precum: Bordeau, granatŭ, gensdarmes, drapp, lila, brunŭ, negru, roșu, albŭ, galbenŭ, surŭ, verde, scoțianŭ, turcescŭ etc. în 60 fasóne fine, celŭ maĭ elegantŭ și frumosŭ portŭ pentru fiă-care damă, în casă, pe stradă, la promenadă, balŭ etc., practicŭ și gentilŭ pentru tómnă și érnă fiind fórte căldurόse.

Intrebuințede dar fie-care damă acéstă ocasiune favorabilă de a'șĭ procura aprópe pe de geaba o asemenea cârpă de capŭ și șalŭ frumosŭ, finŭ și căldurosŭ, căcĭ din causa comandelorŭ forte marĭ va fi întregulŭ depositŭ desfăcutŭ în celŭ mai scurtŭ timpŭ. La comandare mĕ rogŭ a mi se arăta adresa precisŭ, specia și colórea dorită. Se trimite în tóte părțile lumei în 24 óre cu rambursă, séu trimițêndu-se prețulŭ prin:

Wiener-Tücher-Fabriks-Niederlage 4—8

A. Gans, Wien, III. Kolonitzgasse 8/66.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2 17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 (9	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9.51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	--

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 40
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.